

СТАНОВИЩЕ

От доцент Костадин Бонев Костадинов, Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград, Факултет по изкуствата, Катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“, за придобиване на академичната длъжност „доцент“ на ас. д-р **СТИЛИЯН ДРАГОМИРОВ ПЕТРОВ** по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност **Режисура за драматичен театър**

Рецензент доц. Костадин Бонев

Кандидат ас. д-р **Стилиян Драгомиров Петров**

1. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Стилиян Петров е придобил магистърска степен по специалността "Режисура за драматичен театър" в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, в класа на проф. Маргарита Младенова.

През 2005 г. прави своя режисьорски дебют на сцената на Сатиричния театър със спектакъла „Части от цялото“ по Йордан Радичков, с който печели „Икар“ за дебют.

През годините Стилиян Петров създава запомнящи се спектакли, в които изгражда свой собствен театрален свят: „Невинните“ по Теодора Димова, Театър 199, София; премиера 23 Юни 2006, „Госпожа Клайн“ от Никълъс Райт, Театър 199, София; премиера 10 Януари 2015, „Корабът Нощ“ по Маргарит Дюрас, Театър „Азарян“, София; премиера 27 Април 2016, „За едно явление от електричеството“ по Чехов, Театър „Възраждане“, София; премиера 30 Ноември 2019, „Господин Нощ“ от Яна Борисова, театър 199, София; премиера 28 Април 2021, „Нирвана“ от Константин Илиев, Театър 199, София; премиера 17 Декември 2021, „Три сестри“ от Чехов, Театър „Възраждане“, София; премиера 17 март 2023 г.

Д-р Стилиян Петров е преподавател по специалността „Режисура за драматичен театър“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Носител на множество награди за своите спектакли.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Кандидатът покрива изискванията по процедурата за избор на доцент по Режикура за драматичен театър, прилагайки теоретични разработки и авторски продукти /театрални спектакли/, както и информация за други творчески изяви в областта на театъра, рецензии и информация за различни награди за творчество в България и чужбина.

За участие в конкурса кандидатът прилага записи от три театрални спектакъла от последните години: **„За едно явление от електричеството“** по Чехов, Театър „Възраждане“, София; премиера 30 Ноември 2019, **„Нирвана“** от Константин Илиев, Театър 199, София; премиера 17 Декември 2021, **„Три сестри“** от Чехов, Театър „Възраждане“, София; премиера 17 март 2023 г.

С дисертационния си труд **„Тишината като действие“** /Театрални измерения и практики/, успешно защитен на 15 Април 2022 г., кандидатът изследва различните аспекти на тишината като неотменна част от театралното действие, като вид надграждане над това, което се случва на сцената и като издигане на диалога на ново ниво, обогатено с посланието на тишината.

Първият спектакъл, който Стилиян Петров предлага на нашето внимание, **„За едно явление от електричеството“** е с две награди „Икар“ и с Годишната награда на София за театър. Повестите и разказите на Чехов, които служат за сюжетна основа на спектакъла, са подбрани дълго и грижливо от режисьора, и както той самия споделя, с неоченимата помощ на преводача проф. Людмил Димитров.

Стилиян Петров изгражда действие, в което динамиката на общуване между отделните персонажи притежава интензитет, насочен към техния вътрешен свят, към това, което се случва в съзнанието им и което те се опитват да скрият от света. Режисьорът изгражда свят, в който общуването е немислимо от гледна точка на днешния човек, разглезен от технологиите. Парадоксалното е, че това е най – верния път към сърцата на публиката. В един свой разговор, Стилиян Петров споделя:

„Всяка репетиция е събитие, ако в нея по-малко си скрил, а си разкрил повече себе си. И то един пред друг. Един с друг. На живо.“

От деня на своето написване, пиесата на Константин Илиев **„Нирвана“** се играе практически непрекъснато. Но спектакълът на Стилиян Петров в театър 199 се превърна в програмен. Причината е, че режисьорът, чрез двамата актьори – Деян Донков и Радина Кърджилова, превръща трагедията на двамата влюбени – Яворов и Лора, в космически сблъсък на две невротизирани същества, живеещи в изтъкания от противоречия, страхове и космическа самота 21-ви век. Така мотивирани, актьорите надминават себе си и изграждат образи, за които ще се говори дълго.

Режисьорът демонстрира изключително добра работа с актьорите във всички спектакли – Тук включвам основно извън предложените три, още два – „Госпожа Клайн“ с Илка Зафирова, Ирини Жамбонас и Василена Атанасова и „Господин Нощ“ с Веселин Мезеклиев и Йордан Ръсин.

Стилиян Петров създава спектакли, лишени от илюзии. Хората и светът, в който живеят, драматично се разминават. Усещането за празнота, очакването на празник, който така и не идва, дълбоко наранява персонажите. Те се опитват да скрият своето нещастие, но то винаги издайнически избива в най – неподходящия момент. Връх в тази тенденция е спектакълът „Три сестри“. Олга Маша и Ирина наблюдават как животът отминава покрай тях и нямат волята да направят решителната крачка.

През 2019 г. Стилиян Петров е участник Международната научна конференция “Chekhov Theatre Experience: The Seagull. Theory and practice“, организирана от University of Central Lancashire UCLan, Англия.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

1. Спектакълът „За едно явление от електричеството“ е замислен като параигра, в която текстовете на Чехов са препоредени, инфилтрирани един в друг по логика, която превръща новосъздадения текст в принципно нов, „Чехов в Чехов“. Спектакълът е не толкова компилация от сюжети, колкото компилация от мотиви. /И копнежи, бих добавил/ Така, поставяйки мотивацията като общ знаменател, Стилиян Петров успява да създаде компактен наратив, Чеховски по дух, но съвременен като светоусещане.
2. В „Нирвана“ Стилиян Петров влиза в мита, изградил сюжета на пиесата и го взривява отвътре. Той борави с контрастни елементи: светло – тъмно, яростен диалог и мълчание, метафизика и мистика. В спектакъла режисьорът умело борави с времето, компресирайки го в един момент и удължавайки го многократно в друг.
3. Изграден като хепънинг – увеселение, спектакълът „Три сестри“ през цялото време натрупва у зрителя тревога и емоционална несигурност. Тази „болна“ веселост е неотменима от характеристиките, бележещи явлението „Чехов“.

IV. Критични бележки и препоръки

Предложените авторски разработки на кандидата показват разностранните

възможности на Стилиян Петров да изгражда театрален свят, индивидуален по своята природа, със свой разпознаваем почерк и съвременни философски послания.

Считам, че трите представени спектакъла са доказателство за неговите възможности в театъра. В съчетание с неговите теоретични познания /Докторската му дисертация „„Тишината като действие“ /Театрални измерения и практики/“ са достатъчна гаранция за неговото бъдещо развитие.

Нямам критически бележки и препоръки.

V. Заключение

Давам еднозначно положителна оценка на кандидатурата на д-р *Стилиян Петров* за придобиване на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност Режисура за драматичен театър.

Дата:

Рецензент:

Доц. Костадин Бонев – български кинорежисьор, преподавател по филмова режисура в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, носител на национални и международни награди.